

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA
2015. október 13. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

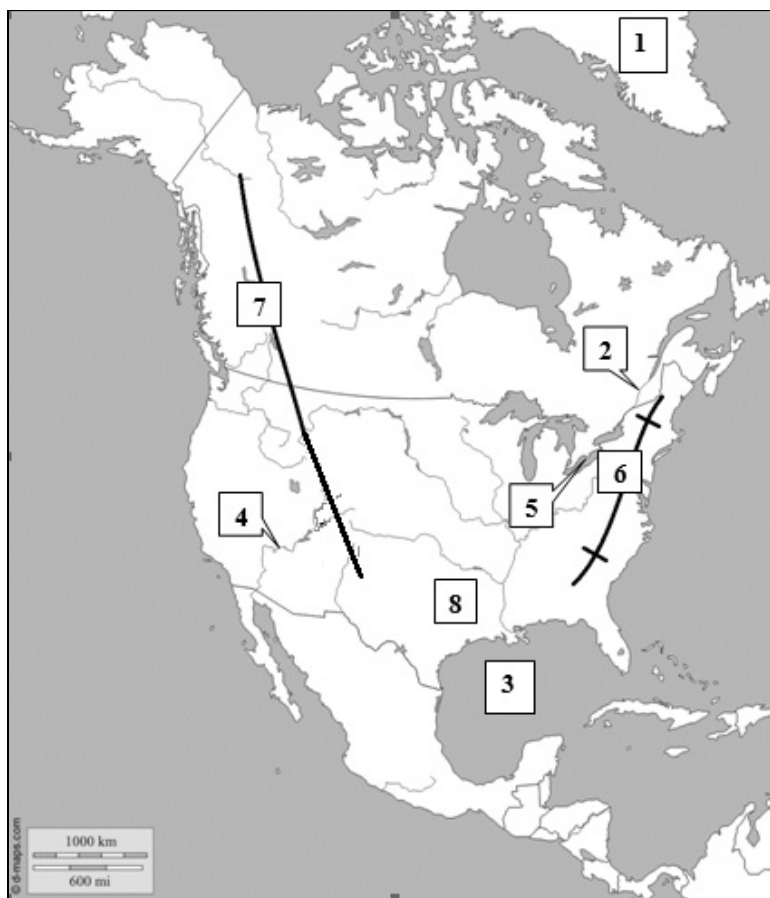
Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

Az **I. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **20 perc**, ebben a részben **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot adja át a felügyelő tanárnak!**

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt pontot nem kaphat.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

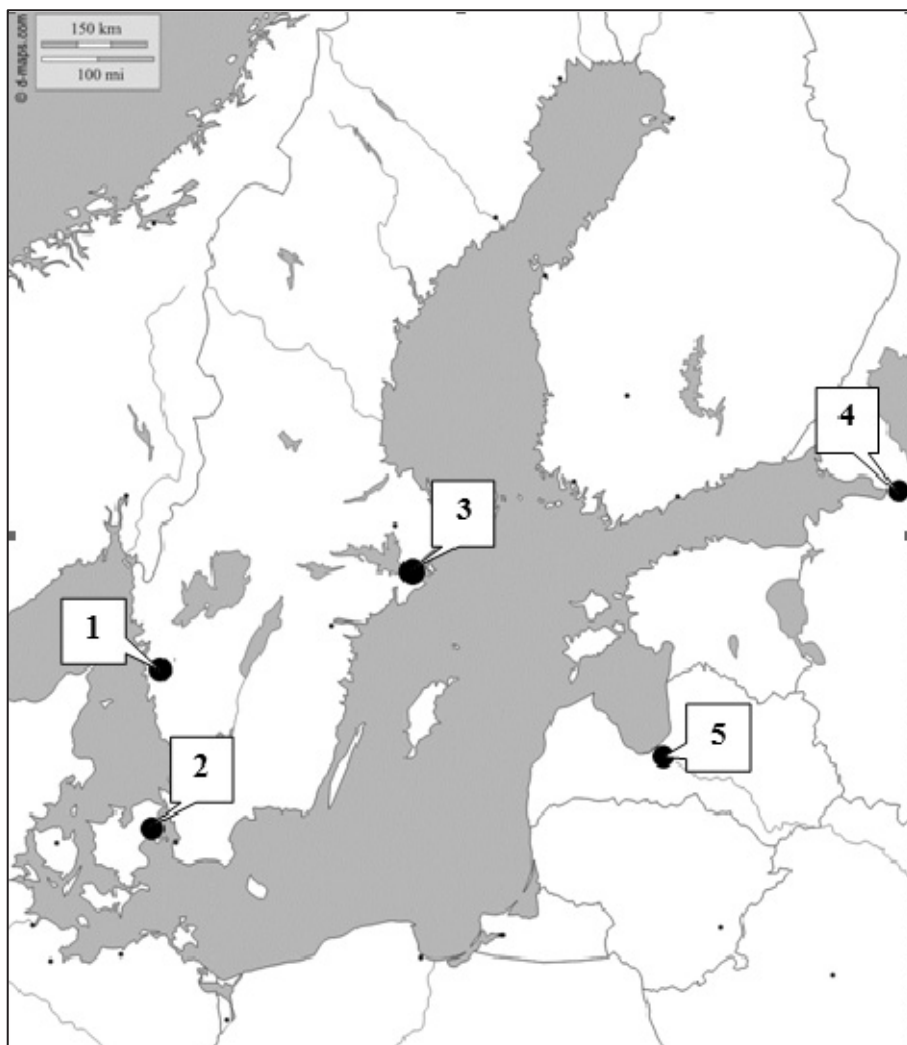
1. rész**1. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat!**

Nevezze meg a térképvázlatban számokkal jelzett földrajzi fogalmakat!

1. (sziget)
2. -folyó
3. -öböl
4. (folyó)
5. -tó
6. (hegység)
7. -hegység
8. -alföld

8 pont	
---------------	--

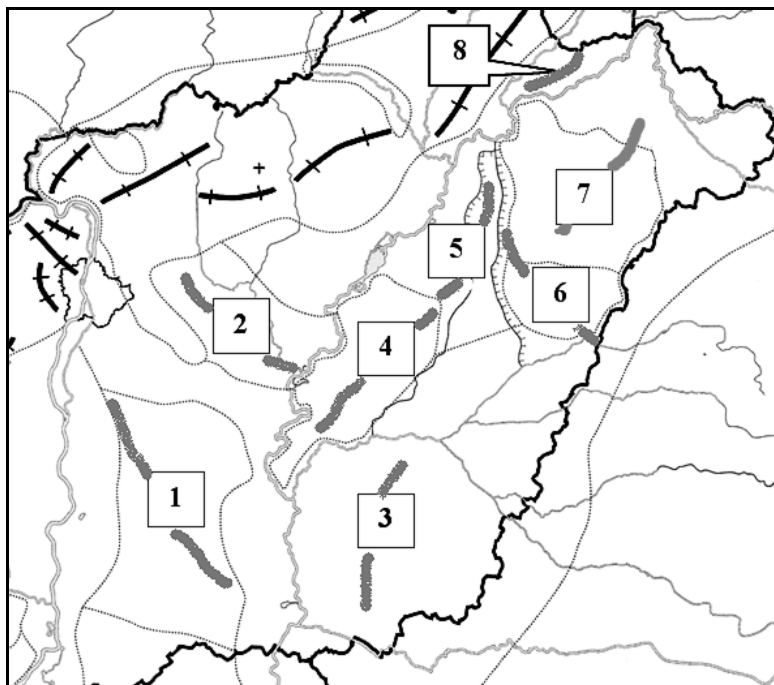
2. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd egészítse ki a táblázatot a települések és a hozzájuk tartozó országok nevével!

Országok	
A számmal jelölt városok	1.	2.	4.	5.
	3.						

9 pont

3. A térkép készítése során hiba történt. A tájak neve helyett egy vastag vonalat rajzoltak be. Mely tájak neve szerepel az adott vonal helyén? Tanulmányozza a térképvázlatot, és oldja meg a feladatot!

Írja az Alföld számokkal jelölt résztájainak nevét a megfelelő helyre!

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

8 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám:</i>	25 pont	
--	----------------	--

I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor	feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám
	1.	8	
	2.	9	
	3.	8	
ÖSSZESEN		25	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor		

javító tanár

jegyző

Dátum: Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA
2015. október 13. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **100 perc**. Ebben a részben a megoldáshoz használhatja a **középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is**. Ha szükséges, használhat körzőt és vonalzót is.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három helyes példa megnevezése) **nem jár többletponttal**. Azoknál a feladatoknál, ahol a lehetséges helyes válaszok számánál többet ír be, az **pontlevonással jár!**

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. Párosítsa a dátumokat az állításokkal! Írja a megfelelő dátum betűjelét az állítás sorszáma elé a vonalra!

- A) március 21.
B) június 22.
C) december 22.

- 1. Az egész Földön egyenlő hosszúságú a nappal és az éjszaka.
..... 2. A csillagászati nyár kezdete a déli félgömbön.
..... 3. A Nap a Ráktérítő fölött delel merőlegesen.
..... 4. Hazánkban ekkor delel legmagasabban a Nap.
..... 5. Ilyenkor az Egyenlítőre érkeznek merőlegesen a napsugarak.

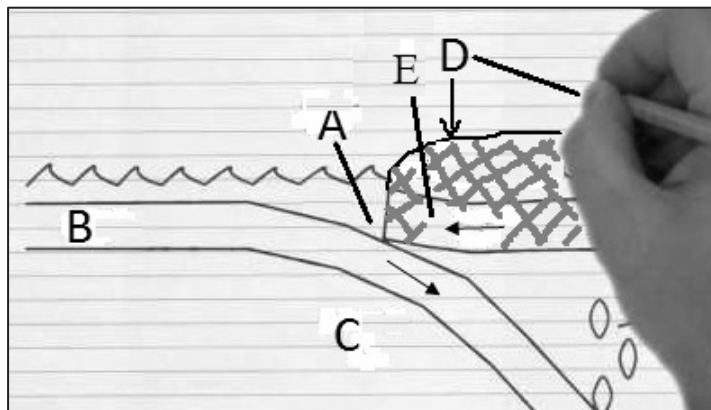
5 pont	
---------------	--

2. Döntse el, hogy igazak vagy hamisak a következő állítások! Írjon I betűt az igaz, és H betűt a hamis állítások sorszáma elé!

- 1. A térkép a földfelszín arányosan kisebbített, saját jelrendszerrel rendelkező felülnézeti rajza.
..... 2. Az 1 : 15 000 méretarányú térképen mért 8 cm a valóságban 1,5 km-nek felel meg.
..... 3. A szélességi körök párhuzamosan futnak egymással, és azonos hosszúságúak.
..... 4. Az iránytű a földrajzi (csillagászati) északi irányt mutatja meg.
..... 5. A nagy méretarányú térképek kisebb területet ábrázolnak nagy részletességgel.

5 pont	
---------------	--

3. A vázlatrajzot diákok készítették. Tanulmányozza a rajzot, és oldja meg a feladatokat!

- a) Melyik nagybetűvel jelölt ábrarészletre vonatkoznak az alábbi állítások? Írja a megfelelő nagybetűt az állítás sorszáma elé a vonalra!

- 1. Ez lehet a Nazca-lemez.
 2. A földköpenynek ezt a részét asztenoszféranak nevezik.
 3. Mélytengeri árok.
 4. Szárazföldi kőzetlemez.

4 pont

- b) Az ábrát most fejezi be a tanuló. Mit rajzolhat az ábra **D** betűvel jelölt részére?

.....

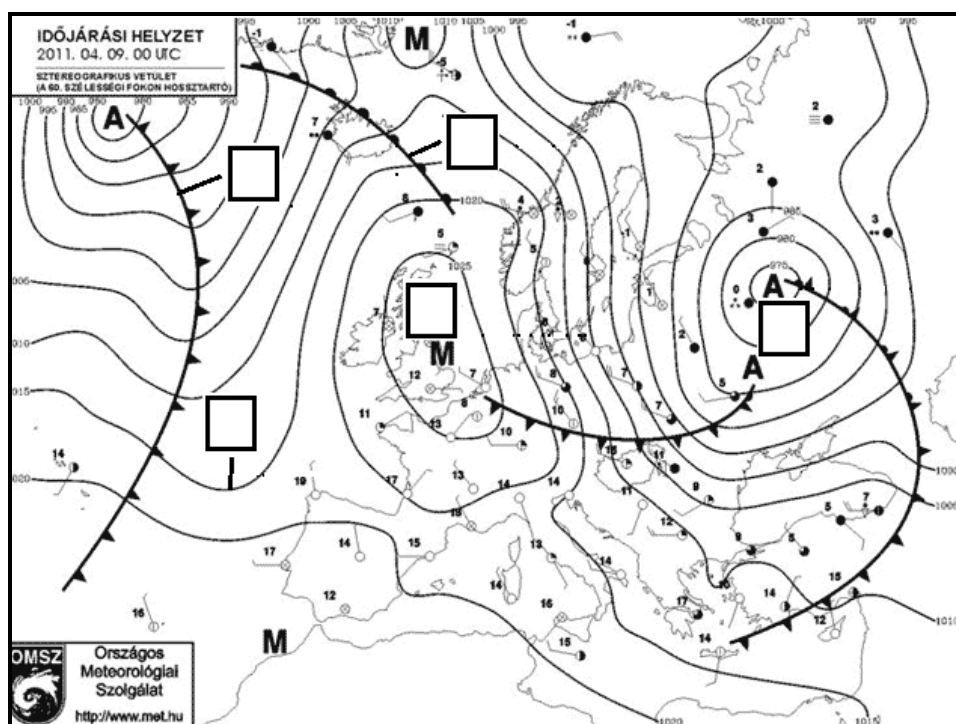
1 pont

- c) Melyik hegység kialakulását szemlélteti a rajz? Húzza alá az egyetlen helyes választ! *A lehetséges helyes válaszok számánál több aláhúzása pontlevonással jár.*

Alpok, Kaukázus, Andok, Pireneusok

1 pont

6 pont

4. Tanulmányozza a térképvázlatot, és oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

a) Írja a térképvázlatba a megfelelő négyzetbe az alábbi fogalmak sorszámát!

1. anticiklon
2. ciklon
3. izobár
4. hidegfront
5. melegfront

5 pont	
--------	--

b) Következtesen a térkép alapján, hogy milyen idő várható hazánkban a következő napon? Húzza alá a megfelelő választ!

napos, száraz;

borús, csapadékos

1 pont	
--------	--

c) Milyen az égkép Spanyolországban? Húzza alá a megfelelő választ!

derült,

borult

1 pont	
--------	--

7 pont	
---------------	--

5. Tanulmányozza a táblázatot, és válaszoljon a kérdésekre!

	„A” folyó	„B” folyó	„C” folyó
Mederszélesség az adott szakaszon	100 m	200 m	80 m
Legnagyobb mélység	15 m	15 m	16 m
Átlagos mélység	4,5 m	3 m	7,5 m
A meder keresztmetszete	450 m ²	600 m ²	600 m ²
Átlagos sebesség	2 m/s	1,5 m/s	4 m/s

1. Melyik folyónak a legnagyobb a vízhozama? A folyó betűjele:

Mekkora ennek a folyónak a vízhozama? *Az eredmény csak a mértékegységgel együtt fogadható el.*

A számítást itt végezze!

Vízhozam (mértékegységgel):

2. Melyik folyónak lehet „V” alakú völgye? A folyó betűjele:

Indokolja a választ! Fogalmazzon meg egy indokot!

.....

4 pont

6. Mely vízrajzi fogalmakat ismeri fel az alábbi meghatározások alapján? Írja a fogalmat a meghatározás után a vonalra!

1. A folyó kanyarulatának levágásával kialakuló állóvíz.

.....

2. Az a terület, amelyről a főfolyó a felszíni és a felszín alatti vizeket elvezeti.

.....

3. A folyó vízszintjének többé-kevésbé szabályszerű ingadozása.

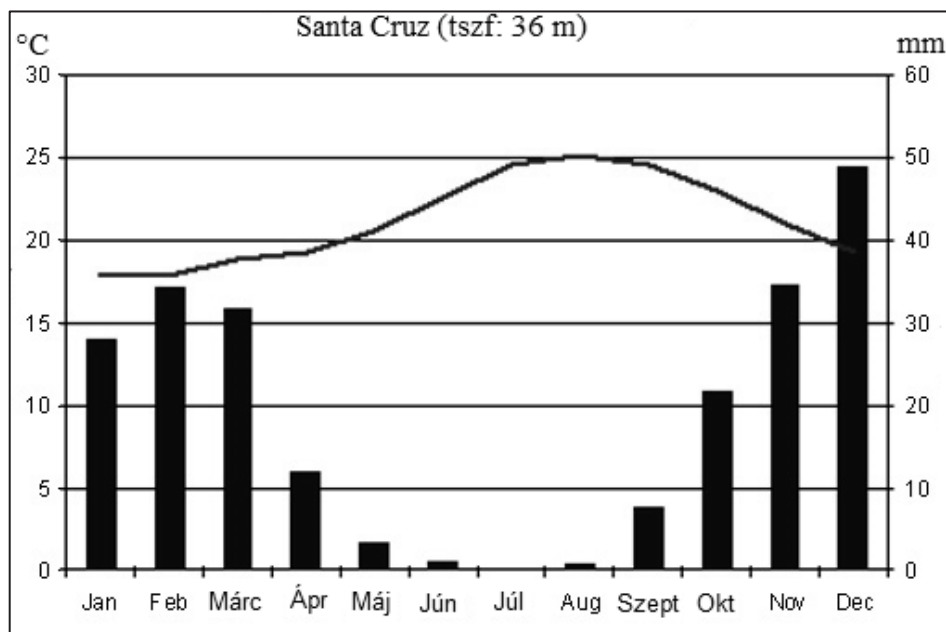
.....

4. A folyó medrébe lerakott hordalék, amely nem emelkedik a víz szintje fölé.

.....

4 pont

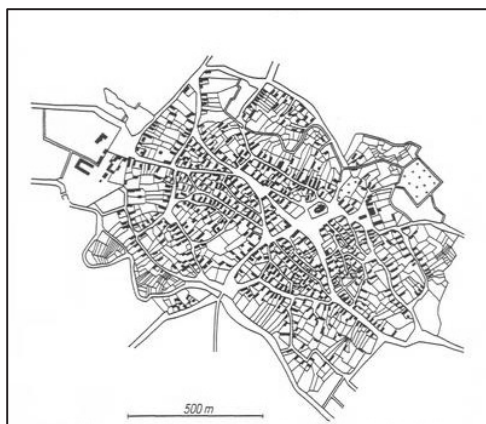
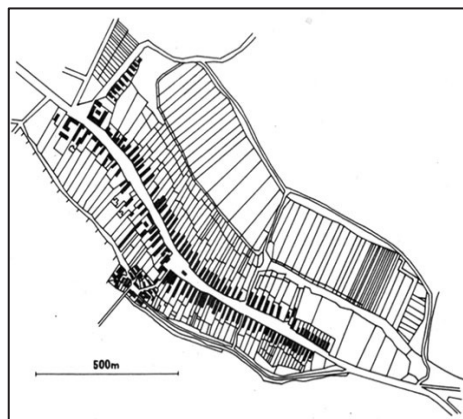
7. Tanulmányozza a diagramot, és oldja meg a feladatokat!

Döntse el, hogy mely megállapítások igazak azokra a tájakra, amelyekre a diagramon ábrázolt éghajlati adatok jellemzők! Írjon I betűt az igaz, és H betűt a hamis megállapítások sorszáma elé!

- 1. A folyók vízjárása ingadozó.
- 2. A téli hónapokban a csapadék döntően eső formájában hullik.
- 3. A nyári hónapok középhőmérséklete meghaladja a 20 °C-ot.
- 4. A télen havonta lehulló csapadék mennyisége meghaladja az 50 mm-t.
- 5. A nyár meleg és száraz.
- 6. Télen az aprózódás a legfontosabb felszínformáló erő.

6 pont	
---------------	--

8. Oldja meg a településekkel kapcsolatos feladatokat!**A****B**

<http://termtud.akg.hu/okt/9/5/952.htm>

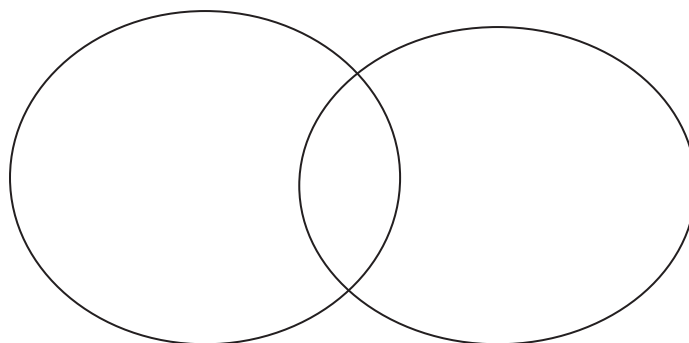
a) Nevezze meg a térképvázlatokon ábrázolt falvak típusát!

A:

B:

2 pont	
--------	--

b) Az a) pontban ábrázoltak közül melyik falutípusra vonatkoznak a megállapítások? Írja az állítások sorszámát a halmazábrába a megfelelő helyre!

A**B**

1. Állandó, csoportos település.
2. Szabálytalan alaprajza tükrözi az ősi birtokviszonyokat.
3. Lakóinak többsége eredetileg a mezőgazdaságban dolgozott.
4. Általában egyetlen utcája van, melynek mentén sorakoznak a telkek.
5. Leggyakrabban völgyekben alakul ki.
6. Nem rendelkezik központi funkcióval.

6 pont	
--------	--

8 pont	
--------	--

9. Olvassa el az alábbi szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Egy statisztikai gazdasági gyorsjelentés szerint adott év júliusában a fogyasztói árak 3,5%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. A központi költségvetés az év első hét hónapjában 6469,9 milliárd forint kiadást és 5376,6 milliárd forint bevételt mutatott. Júniusban a bankközi devizapiacon 1 euróért 314, míg júliusban 325 forintot kellett fizetni. Az első félév adatai szerint az import az előző félévi érték 99,4%-át tette ki, míg az exportbevételek nem változtak.

- a) Számítsa ki a költségvetés egyenlegét!

A számítást itt végezze!

Egyenleg: mrd Ft

Értelmezze az adatot!

.....

2 pont	
--------	--

- b) Hogyan változott a külkereskedelem mérlege? Húzza alá a megfelelőt, majd indokolja választát!

javult a mérleg, romlott a mérleg, nem változott a mérleg

Indoklás:

2 pont	
--------	--

- c) Mekkora volt az infláció a nyár közepén az előző év azonos hónapjához képest?

.....

1 pont	
--------	--

- d) Mi történt a magyar valutával a vizsgált időszakban az euróhoz képest?

.....

1 pont	
--------	--

- e) Mikor járt jobban az, aki a megtakarítását valutában tartotta: ha júniusban vagy ha júliusban váltotta forintra 10 000 eurós megtakarítását? Igazolja számítással a választát!

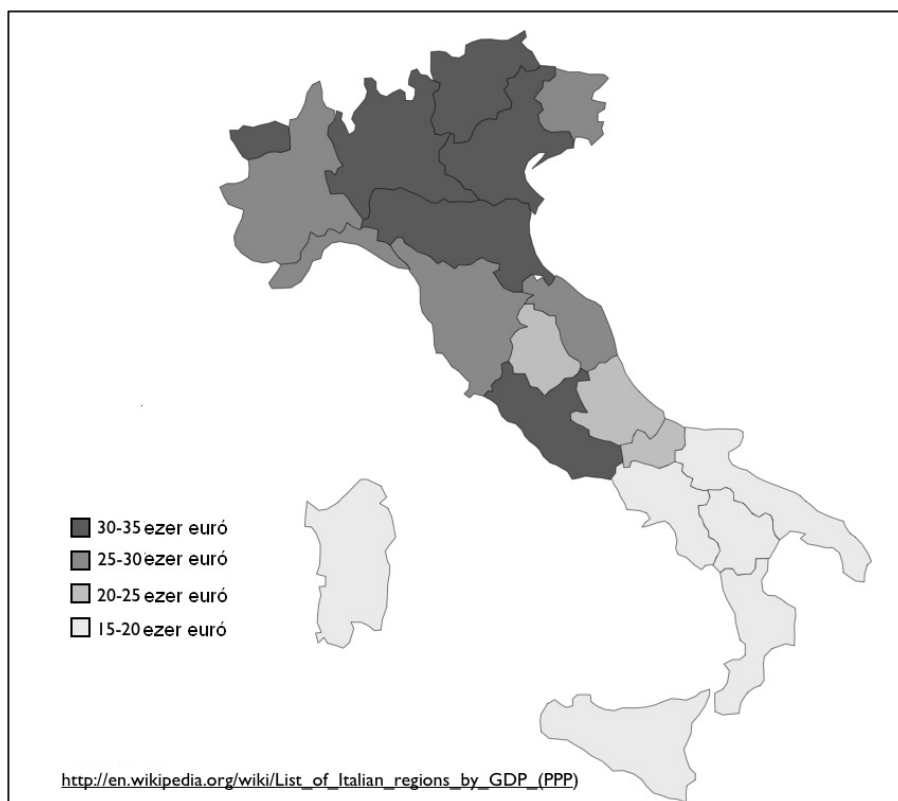
Válasz:

A számítást itt végezze!

2 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

10. Az alábbi térkép Olaszország 1 főre jutó GDP értékének területi különbségeit mutatja. Tanulmányozza az ábrát, és oldja meg a feladatokat!

a) Mi igazolja, hogy Észak-Olaszország a legfejlettebb térség?

.....

1 pont

b) Mivel magyarázható a magasabb GDP érték az egyik közép-olasz tartományban?

.....

1 pont

c) Milyen irányú lehet a népességmozgás (a belső vándorlás)?

.....

Fogalmazzon meg egy kiváltó okot!

.....

2 pont

d) Nevezzen meg egy olyan kedvező adottságot, erőforrást, amely segítheti a déli országrész felzárkózását! Indokolja a választát!

Erőforrás:

Indoklás:

2 pont

6 pont

11. Mely országokra jellemzőek a leírások? Írja az ország nevét a megállapítás után a vonalra!

1. A kelet-ázsiai térség centruma. A 20. század második felében lezajlott fejlődése példát jelentett a térség országai számára.

.....

2. A 20. század végétől a kelet-ázsiai térség egyik meghatározó gazdasága. Rendkívül gyors gazdasági növekedését hatalmas belső piacának és az export növekedését szorgalmazó sajátságos gazdaságpolitikájának köszönheti.

.....

3. Ma is gyorsan növekvő népességű ország. A vallási hagyományok, a kasztrendszer főleg vidéken napjainkban is meghatározza az emberek életét.

.....

4. Az ország egyik nagyvárosában van az ENSZ székhelye.

.....

4 pont	
---------------	--

12. Oldja meg a hazánk mezőgazdaságával kapcsolatos feladatokat!

- a) Mely hazai tájon alakultak ki jelentős búzatermesztő körzetek? Húzza alá a megfelelő táj nevét! *A lehetséges helyes válaszok számánál több aláhúzása pontlevonással jár.*

*Marcal-medence, Zalai-dombság, Jászság,
Kiskunság, Nyírség, Nagykovács*

Mely talajtípus jellemző a búzatermesztő körzetekre?

3 pont	
---------------	--

- b) A búza termőterületeivel egybeesnek egy fontos takarmánynövényünk fő termőterületei is. Melyik ez a növény?

.....

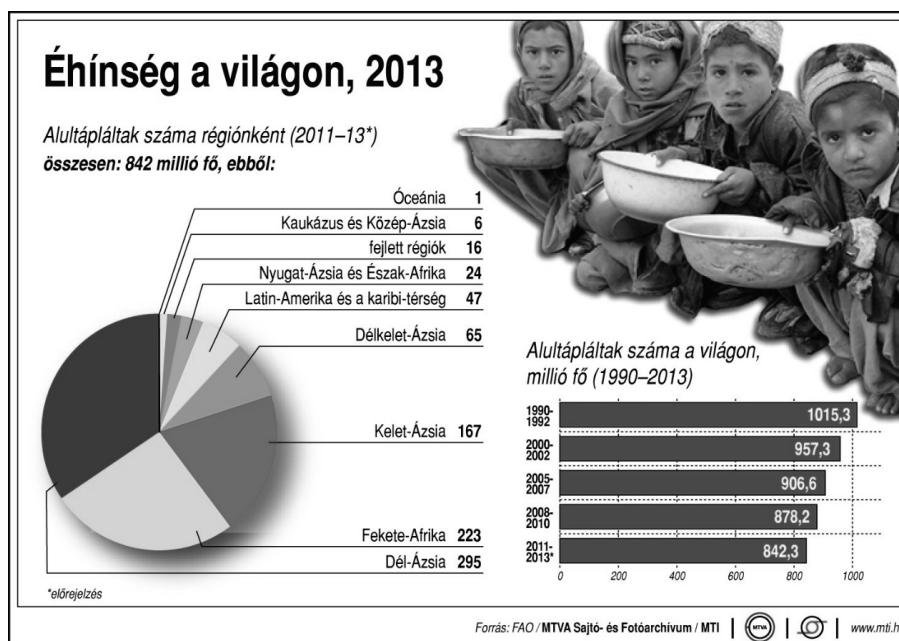
1 pont	
---------------	--

- c) Nevezze meg azt a három alföldi megyeszékhelyet, amelyeknek húsipara kiemelkedő jelentőségű!

.....

3 pont	
---------------	--

7 pont	
---------------	--

13. Tanulmányozza az alábbi ábrát, majd válaszoljon a kérdésekre!

a) A Föld lakóinak hány százaléka alultáplált? Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

A) 10-15%-a B) 15-20%-a C) 20-25%-a D) 25-30%-a

1 pont

b) Melyik kontinensen él a legtöbb éhező?

.....

1 pont

c) Az ábra kapcsán az egyik diák a következőt mondta:

„Európa és Észak-Amerika lakosságát egyáltalán nem veszélyezteti az éhezés.”

Igaza volt-e a diáknak? Húzza alá a megfelelő választ!

Igen

Nem

Válaszát indokolja!

.....

2 pont

d) Fejezze be a mondatot úgy, hogy az az élelmezési probléma kialakulásának okát fogalmazza meg!

A világon a népességszám növekedési üteme nagyobb, mint

.....

1 pont

5 pont

A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám: 75 pont

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor		25	
II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor	1.	5	
	2.	5	
	3.	6	
	4.	7	
	5.	4	
	6.	4	
	7.	6	
	8.	8	
	9.	8	
	10.	6	
	11.	4	
	12.	7	
	13.	5	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		75	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
(I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor) Az írásbeli vizsgarész pontszáma		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: